

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 9, november 2019

■ Economie

Begroting voor geneeskundige verzorging 2020

■ Ondernemingen

Van waar de sociale ongelijkheid in ziekte en sterfte?

■ Sociaal beleid

Wijziging detacheringsrichtlijn: wat zit erin voor werknemers?

■ Sociale ombuds

Activeringsbijdrage vrijstelling prestaties oudere werknemers geen probleem voor Grondwettelijk Hof

■ Echo regio Brussel

Sociale clausules in openbare aanbestedingen

■ Echo regio Vlaanderen

Hervorming Vlaamse doelgroepkorting

■ Echo regio Wallonië

Aandachtspunten in de beleidsverklaring van het Waals Gewest

■ Europa & Internationale relaties

Wat met de akkoorden van de Europese sociale gesprekspartners?

ECHO download:

www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail:

patsy.delodder@abvv.be

Voor een sterke federale sociale zekerheid

Nog voor het einde van het jaar vieren we de 75ste verjaardag van onze sociale zekerheid. De basis voor deze sociale zekerheid werd gelegd in het ontwerp van Sociaal Pact van 1944, die de afspraak inhield om de vruchten van de economische groei billijk te verdelen tussen arbeid en kapitaal, onder meer via de sociale zekerheid. Vandaag stellen we vast dat die afspraken aan een update toe zijn. Het loonaandeel neemt af en de werkgeversbijdragen lopen niet meer in pas met de toename van de loonmassa. Terwijl de behoeften en dus ook de uitgaven toenemen, onder meer omwille van de vergrijzing van de bevolking.

De sociale zekerheid is daarom aan een herfinanciering toe. Het optrekken van de werkzaamheidsgraad kan helpen als het om volwaardige jobs gaat met volwaardige lonen en volwaardige bijdragen. Maar jobs alleen zullen niet volstaan. De lonen moeten terug aansluiten bij de productiviteitstoename en dit door een herziening van de loonwet van '96. Ook de wet op de financiering van de sociale zekerheid moet fundamenteel worden herzien door de tekortkomingen van de wet van april 2017 weg te werken. Dit door de evenwichtsdotatie te garanderen, de alternatieve financiering te versterken en sluitend te maken (naast een percentage op de opbrengsten van de btw en de roerende voorheffing, ook een percentage op de opbrengst van de vennootschapsbelasting), en door de klassieke overheidsdotatie volledig te laten evolueren met de veroudering. Wat ook moet gebeuren is een moratorium instellen op loonvoordelen met minder sociale bijdragen en een aantal van die bestaande vrijstellingen voortaan onderwerpen aan de gewone bijdragen. We denken daarbij in de eerste plaats aan aandelen of warrants.

We zijn ook toe aan een verbreding van de financiering van de sociale zekerheid want de brede bevolking geniet ervan. Daarbij moeten de breedste schouders de zwaarste lasten dragen. Dat kan perfect door de bestaande bijzondere bijdrage aan de sociale zekerheid om te vormen naar een bijdrage die alle inkomenscategorieën vat (vennootschappen, zelfstandigen ...) maar de lage en middeninkomens ontziet (tot 3000euro bruto en vrijstelling eerste woning).

Die sociale zekerheid moet in elk geval federaal blijven. Niemand zit te wachten op Vlaamse of Waalse pensioenen, wel op betere pensioenen en leefbare minimumpensioenen van 1500 euro (netto). Bovendien is de sociale zekerheid een sociale verzekering die solidariteit organiseert tussen personen, niet tussen gewesten. Ten slotte wijzen we er nog eens op dat wij met onze 70% bijdrage de meerderheidsaandeelhouder zijn en dat we ons met hand en tand zullen verzetten tegen een vijandige overnamepoging vanuit nationalistische hoek.

www.abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en français www.fgtb.be/publications

■ ECONOMIE

Begroting voor geneeskundige verzorging 2020

Jaarlijks wordt in oktober een voorstel van begroting voor de geneeskundige verzorging ter stemming voorgelegd aan de Algemene Raad van het RIZIV. De sociale gesprekspartners, de ziekenfondsen, de vertegenwoordigers van de federale regering en de Voorzitter van de Algemene Raad van het RIZIV hebben er stemrecht.

Dit jaar werd het enige voorgelegde voorstel voorbereid door de zorgverstrekkers en de ziekenfondsen en werd het voorafgaandelijk vrijwel unaniem goedgekeurd door het verzekeringscomité van het RIZIV. De regeringsvertegenwoordigers veegden het echter van tafel.

Dit voorstel beantwoordde aan de wettelijke verplichting van een groeinorm met 1,5% van de begroting voor geneeskundige verzorging, zoals de regering-Michel sinds het begin van vorige legislatuur heeft opgelegd. Het bevatte voor 162 miljoen euro besparingen in de farmaceutische sector, die stelselmatig de begrotingsdoelstelling overschrijdt. Deze besparingen had men moeten realiseren door een groter gebruik van biosimilaire geneesmiddelen en door te blijven hameren op rationeel voorschrijven van geneesmiddelen door de artsen. Het voorstel voorzag er bovendien in dat een wettelijk kader hefboomen zou leveren om het budget in deze sector ook onder controle te houden. Het voorstel isoleerde trouwens enkele uitzonderlijke uitgaven die niet in de berekeningen moeten opgenomen worden en stelde bijgevolg een begroting in evenwicht voor waarbij die vermeed om nieuwe besparingen op te leggen aan andere sectoren van de verzekering voor geneeskundige verzorging en die toeliet om een kleine marge van 101 miljoen euro vrij te maken voor nieuwe dringende initiatieven ten voordele van de patiënten.

Tegen 2024 zal het verschil tussen de wettelijke groei-doelstelling van 1,5% voor de verzekering voor geneeskundige verzorging en de evolutie van de behoeften aan geneeskundige verzorging 2 miljard euro bedragen. Daarom omvatte het voorstel niet alleen financiële maatregelen, maar ook voorstellen ten gronde voor een betere toekomst van ons gezondheidszorgstelsel. Het pleitte voor een andere benadering gebaseerd op een meerjarenvisie, een transversaal beleid, een opvolging van de gezondheidsdoelstellingen, een toereikende financiering om in te spelen

op de behoeften en een grotere verantwoordelijkheid voor de farmaceutische sector.

De vertegenwoordigers van de federale regering hebben zich bij de stemming onthouden, hebben het voorstel van tafel geveegd, zonder het zelfs te bespreken of een alternatief voor te stellen. Daarom hebben de zorgverstrekkers en de beheerders van de zorginstellingen, de ziekenfondsen en de vakbonden zich uitgesproken na de stemming in een gezamenlijk persbericht en de houding van de regering betreurd. Ze hebben onderstreept dat de regering door haar houding het overleg buiten spel zette en de patiënten, de zorgverstrekkers en zorginstellingen in de onzekerheid heeft gestort. Het gevolg van deze onthouding (voor de rest hebben 4 vertegenwoordigers van het VBO tegen gestemd, heeft de vertegenwoordiger van Unizo zich onthouden en hebben de ziekenfondsen, de vakbonden en de Voorzitter van de Algemene Raad voor gestemd) is dat er op heden geen budget is vastgelegd voor de verzekering van geneeskundige verzorging in 2020. Eén van de voorwaarden voor een goedgekeurde begroting is immers dat alle regeringsvertegenwoordigers voor het voorgelegde voorstel stemmen en niet dat er louter een meerderheid in het voordeel van dit voorstel is.

anne.panneels@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Van waar de sociale ongelijkheid in ziekte en sterfte?

Onderzoekers van de VUB en de UCL ont-hulden de resultaten van vijf jaar onderzoek (Project Causineq). We gaan hier in op enkele alarmerende resultaten.

Achtergrondgegevens

De levensverwachting is de laatste decennia sterk gestegen, vooral bij 65-plussers. Een Belg wordt gemiddeld 80 jaar.

Verschillen in sterfte

De resultaten leggen grote ongelijkheid bloot tussen de groepen onderaan en bovenaan de sociale ladder. Die kloof is sinds de jaren '90 vergroot. Voor de periode 2011-2015 werd een verschil in levensverwachting van 9 jaar voor mannen en 6 jaar voor vrouwen gemeten tussen deze groepen. Deze verschillen worden vooral duidelijk bij 65-plussers (hart- en vaatziekten en aandoeningen aan de luchtwegen).

Verschillen naargelang van de arbeidsvoorwaarden

Voor de periode 2001-2011, is het risico op overlijden dubbel zo groot bij werkzoekende – en dan vooral mannen – dan bij werkenden. Hoogopgeleide werklozen hebben een iets lager overlijdensrisico dan laagopgeleide werklozen. Het verschil in levensverwachting tussen werklozen en werknemers is het grootst bij diegenen met een diploma hoger onderwijs.

Verschillen in mortaliteit tussen werknemers

Het overlijdensrisico is hoger (door alle oorzaken, maar met name door kanker) voor werknemers met een tijdelijk contract, seizoenarbeiders en uitzendkrachten. Mannelijke uitzendkrachten: verschil van 57% met vaste werknemers. Vrouwelijke uitzendkrachten: verschil van 31% met vaste werknemers (periode 2001-2016).

De gezondheidstoestand zoals 'precaire' werknemers ze aanvoelen (geen vast contract, laag inkomen, flexibele werktijden, lage sociale bescherming), wordt gekenmerkt door meer gezondheidsklachten (50% extra). Dat is dus identiek dezelfde situatie als bij werklozen.

Levensverwachting volgens de gezins-situatie

Getrouwde en samenwonende koppels hebben een hogere levensverwachting dan alleenstaanden.

Uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat het huidige sociaal beleid geen soelaas biedt om die verschillen te neutraliseren.

ABVV-enquête 'Modern Times'

De enquête (die om de drie jaar wordt uitgevoerd) loopt nog tot 20 december. Begin volgend jaar zullen we op kleinere schaal, maar wel significant kunnen bijdragen aan het onderzoek naar de levens- en arbeidsomstandigheden van de werknemers (14.500 respondenten in 2017).

We deden een eerste enquête in 2013, 'Technostress', over de aard en omvang van de problematiek van psychosociale belasting en musculoskeletale aandoeningen veroorzaakt door werk met machines en computers. In 2014 en 2017 hebben we met onze enquête 'Modern Times' ingezoomd op nieuwe vormen van management en nieuwe manieren om het werk te organiseren.

De vragen peilen naar de sociaaleconomische achtergrond en de gezinssituatie van de respondent, mobiliteit, de werksituatie (sector en omvang van de onderneming, functie, type contract, arbeidsregime, activiteit in bijberoep, aantal verlofdagen, opleidingsaanbod), arbeidsorganisatie (atypische werken, het al dan niet presteren van betaalde/ingehaalde overuren, gebruik van computers/telefoons en effecten ervan op de gezondheid), de bezorgdheid over de toekomst binnen de onderneming, preventiebeleid van de werkgever (psychosociale risico's, procedure voor langdurig zieken die het werk hervatten, het plan voor oudere werknemers) en de staat van het sociaal overleg binnen het bedrijf.

Link naar de vragenlijst NL: bit.ly/2OxGThL

Link naar de vragenlijst FR: bit.ly/2Vtpng0

caroline.verdoot@abvv.be

Terug aan het werk na een langdurige ziekte: nieuwe handleiding voor afgevaardigden

Sinds 1 december 2016 zijn alle ondernemingen verplicht een collectief re-integratiebeleid uit te werken in nauwe samenwerking met de afgevaardigden van het comité PBW of, bij afwezigheid, de leden van de syndicale delegatie (art. 1.4-79 welzijnscodex). Dit beleid moet jaarlijks worden geëvalueerd. Het beleid heeft tot doel alle werknemers op dezelfde wijze een eerlijke kans te geven om opnieuw het werk te hervatten en deze terugkeer goed voor te bereiden. De praktijk leert dat de overgrote meerderheid van de ondernemingen een dergelijk beleid nog niet heeft uitgewerkt. Om onze afgevaardigden te helpen bij het uitwerken van een collectief re-integratiebeleid, hebben onze diensten een handleiding gemaakt met collectieve en individuele tips voor afgevaardigden.

De brochure is gratis beschikbaar op de website van het ABVV, www.abvv.be/brochures. De handleiding zal regelmatig worden bijgewerkt.

Statistieken herstructurering

De FOD WASO publiceerde drie-maandelijke statistieken over herstructureringen. Van januari tot en met september 2019 startten 61 TBE een informatie- en raadplegingsprocedure op; 4.126 werknemers werden getroffen door een aankondiging van collectief ontslag. Meer dan de helft van deze werknemers (2.177) werkt in Vlaanderen, iets minder dan een derde (1.258) in Wallonië en 691 betrokken werknemers werken in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. (NB: de herstructurering bij Proximus valt buiten de statistieken, gezien deze niet valt onder de wet-Renault). De metaalverwerkende sector is het zwaarst getroffen, gevolgd door voeding en distributie.

41 TBE beëindigden de procedure in dezelfde periode. Aan 2.648 werknemers werd een ontslag betekend, tegenover 2.687 werknemers betrokken bij een aankondiging. Het beperkt aantal geredde banen komt hoofdzakelijk voort uit een collectief ontslag bij Ikea, waar meer dan dubbel zo veel werknemers werden ontslagen dan aangekondigd. In het totaal werden via het sociaal overleg 137 banen gered.

40% van de procedures wordt binnen de 60 dagen afgerond, 75% van de procedures binnen 120 dagen. De mediaan van de duur van de procedures bedraagt 69 dagen. Je kan de statistieken raadplegen op de website van de FOD: www.werk.belgie.be

■ SOCIAAL BELEID

Wijziging detacheringsrichtlijn: wat zit erin voor werknemers?

In 1996 nam de Europese Unie een richtlijn aan die de situatie van gedetacheerde werknemers reguleert. Deze eerste versie leidde tot ernstige misbruiken op het terrein, vaak resulterend in oneerlijke concurrentie. Vandaar dat detachering, sociale dumping en sociale fraude vandaag met elkaar worden verward. Dit misbruik van het doel van de regels was voornamelijk te wijten aan het feit dat gedetacheerde werknemers werden betaald volgens het minimumloon van het ontvangstland, terwijl de sociale zekerheid nog steeds werd berekend en betaald in het land van herkomst of in de uitzendende staat. Een herziening van de tekst was daarom meer dan welkom en de definitieve tekst werd uiteindelijk aangenomen in juni 2018. De lidstaten hebben nu tot 30 juli 2020 de tijd om de wijzigingen om te zetten in nationale wetgeving.

In België werden vergaderingen georganiseerd in de NAR en de FOD heeft er zijn voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 5 maart 2002 tot omzetting van de richtlijn van 1996 voorgesteld. In de loop van december wordt normaal gezien de laatste hand gelegd aan het NAR-advies.

Gelijk loon voor gelijk werk

De nieuwe richtlijn verankert de logica van het vrij verrichten van diensten, maar waarborgt tegelijkertijd meer rechten ter bescherming van de arbeids-, gezondheids- en veiligheidsomstandigheden van gedetacheerde werknemers. De harde kern van bepalingen die gelden voor werknemers tijdens hun detachering, wordt in de tekst uitgebreid. Er is niet langer sprake van een 'minimumloon', maar wel van een 'loon'. Dat laatste blijft een exclusieve bevoegdheid van de lidstaten en omvat alle verplicht gestelde looncomponenten. De specifieke toelagen in verband met de terbeschikkingstelling zullen deel uitmaken van het loon, tenzij deze kosten worden terugbetaald als kosten die de werknemer heeft gemaakt als gevolg van de detachering.

Tevens wordt het aantal cao's dat kan worden toegepast op de arbeidsrelatie, uitgebreid. Deze uitbreiding zal geen voelbare gevolgen hebben in België, aangezien de wetgever bij de omzetting van de richtlijn van 1996 al het initiatief had genomen om de naleving van de waarborgen in de cao's niet te beperken tot de bouwsector alleen.

De regels die gelden voor binnenlandse uitzendkantoren, zullen ook van toepassing zijn op buitenlandse uitzendkantoren die werknemers ter beschikking stellen. De inlenende onderneming zal het uitzendkantoor moeten informeren over de arbeidsvoorwaarden en de lonen die voor de werknemers gelden.

De nieuwe tekst beperkt de duur van de detachering tot twaalf maanden, verlengbaar met zes maanden middels een gemotiveerde kennisgeving. In het geval van een terbeschikkingstelling ter vervanging van een andere gedetacheerde werknemer om "dezelfde taak op dezelfde plaats" uit te voeren, zal de duur van de detachering van de eerste werknemer meegeteld worden bij de berekening van de totale duur. In geval van overschrijding moet de ter beschikking gestelde werknemer – op enkele uitzonderingen na – kunnen genieten van alle arbeidsvoorwaarden die in het ontvangstland van toepassing zijn.

Het advies van de NAR zal rekening houden met de opmerkingen van de sociale gesprekspartners. De debatten waren voornamelijk gericht op de informatie die op de nationale website moet staan, de criteria waarmee rekening moet worden gehouden bij het bepalen van de toe te passen sancties in geval van overtredingen, en op de onmiddellijke toepassing van de nieuwe regels op de reeds lopende detacheringen op 30 juli 2020. De administratie heeft een tekst voorgesteld die relatief trouw blijft aan die van de richtlijn, met inachtneming van de opmerkingen en verzoeken van de sociale gesprekspartners.

Ondanks deze opmerkelijke verbeteringen, zal de situatie van mobiele werknemers alleen een eerlijk evenwicht bereiken als Europa duidelijke en coherente detacheringregels hanteert, alsook een daadwerkelijke coördinatie van socialezekerheidsstelsels en een doeltreffende samenwerking op gebied van inspectie, teneinde sociale fraude en misbruik efficiënt te bestrijden.

hugues.ghenne@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Activeringsbijdrage vrijstelling prestaties oudere werknemers geen probleem voor Grondwettelijk Hof

Eind 2017 voerde de toenmalige regering een bijzondere activeringsbijdrage in op het bruto kwartaalloon van volledig van prestaties vrijgestelde (oudere) werknemers. De bijdrage moest vanaf 1 januari 2018 betaald worden door de betrokken werkgever en was bedoeld om het gebruik van dergelijk systeem te ontmoedigen.

De bijdrage varieert van 20 procent voor werknemers onder de 55 jaar tot 10 procent voor werknemers vanaf 62. Er is ook telkens een minimumbedrag.

De programmawet van 25 december 2017 (B.S. 29 december 2017) die de regeling invoerde, voorzag een uitzondering voor werknemers die in een dergelijk systeem ingestapt waren voor 28 september 2017 en indien een cao van bepaalde duur die een dergelijk systeem invoert, neergelegd was op de griffie van de FOD WASO vóór 28 september 2017.

Op 24 oktober 2019 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat de bijzondere activeringsbij-

drage gestoeld is op legitieme doelstellingen (oudere werknemers aan het werk houden, omdat zij een belangrijk menselijk potentieel uitmaken, en gedeeltelijke compensatie voor de minderinkomsten aan sociale zekerheidsbijdragen door de meestal lagere verloning).

Het hanteren van een scharnierdatum vóór de bekendmaking van de wet daarentegen, komt neer op het verschillend behandelen van werkgevers zonder dat enige verantwoording wordt gegeven.

Het Hof oordeelt dat de voorziene uitzondering ook moet gelden voor alle werknemers die in een mechanisme van volledige vrijstelling van prestaties zijn gestapt met toepassing van een individuele of een collectieve arbeidsovereenkomst die tussen 28 september 2017 en 29 december 2017 werd gesloten.

lander.vanderlinden@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Sociale clausules in openbare aanbestedingen

In februari 2017 keurde de Brusselse regering in overleg met de sociale gesprekspartners een plan goed met zeven concrete maatregelen om de risico's op sociale fraude en sociale dumping bij openbare aanbestedingen te verkleinen.

Eén van deze maatregelen beoogt een hervorming van de wetgeving inzake sociale clausules om paal en perk te stellen aan de sociale dumpingpraktijken die eruit voortvloeien. Het Brusselse Gewest heeft steeds de voorkeur gegeven aan de sociale clausules betreffende de integratie van werkzoekenden in overheidsopdrachten. Het gevolg daarvan is dat stabiele en hoogwaardige banen in de ondernemingen regelmatig worden vervangen door zeer precare banen.

De verwachte hervorming staat nog ter discussie, maar ABVV Brussel heeft ervoor gezorgd dat de kwestie van de sociale clausules wordt behandeld vanuit een sectoraal oogpunt (schoonmaak, bouw, catering, bewaking ...). Verder eist ABVV Brussel dat de nieuwe Brusselse regering echte antidumpingclau-

sules integreert in de lastenboeken van de Brusselse overheidsopdrachten (clausules die verplichtingen opleggen inzake opleiding van de werknemers in de onderneming en inzake de analyse van de werkelijke werklust).

De kwestie van de controle op overheidsopdrachten staat uiteraard centraal in dit dossier. ABVV Brussel roept op tot een bijzondere inspanning voor de opleiding van de opdrachtgevers die belast zijn met de controle van openbare aanbestedingen; de versterking van de inspectiediensten en de ontwikkeling door het Prijzenobservatorium van een tool voor het analyseren van de financiële en economische situatie van de inschrijvende ondernemingen, alsook de opmaak van een repertorium van Brusselse ondernemingen met daarbij telkens de attesten van goede uitvoering van overheidsopdrachten.

samuel.droolans@abvv.be

Ontmoetingsevent gendergelijkheid in Brussel

De Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen (RGVM) organiseert op de ochtend van 11 december 2019 een ontmoetingsevent rond het thema 'Gewestelijk beleid in Brussel, maar welk beleid inzake gelijkheid v/m?' In het kader van deze ontmoeting nodigde de RGVM de Brusselse ministers uitgenodigd om hun beleid met betrekking tot gelijke kansen in het kader van hun bevoegdheden voor te stellen, waarbij de focus ligt op gelijkheid tussen vrouwen en mannen.

Van 8.30u tot 13.30u in de zaal van Maison de la Bellone, Vlaamsestraat 46, 1000 Brussel.

Info en inschrijvingen bij Audrey Trentesaux: atrentesaux@sprb.brussels

Klimaatkameraad.be vernieuwd

Alles wat het ABVV denkt en doet over het thema klimaat. Dat is wat de website www.klimaatkameraad.be verzamelt. Klimaatkameraad is de website voor syndicale milieu- en klimaatactie, op de werkvloer en daarbuiten. Om informatie gemakkelijker terug te vinden kreeg de site een nieuwe indeling met drie nieuwe rubrieken: Klimaatkameraad in je bedrijf, Klimaatkameraad op straat, Klimaatkameraad in het beleid. Ook de downloads werden uitgebreid met meer ABVV-publicaties.

Je vindt er onder meer artikels over volgende thema's:

- *Tip voor de bedrijfskantine*
- *Hoe Canada uit steenkool stapt zonder de werknemers te vergeten*
- *Minder CO2-uitstoot*
- *Klimaatportaal: Alle Vlaamse klimaatinformatie op één plaats*
- *Van Aardwarmte tot Transitie: Verklarende woordenlijst*
- *Een duurzamer bedrijf via het jaaractieplan (JAP)*
- *Wat is klimaatverandering? En wat zijn de gevolgen?*
- *De koolstofkloof, wat is dat nu weer?*
- *Welke impact heeft de opwarming van de aarde?*
- *Wat is de circulaire economie?*
- *Ons klimaatplan: Werk maken van een klimaatneutrale economie is een noodzaak*
- *Krijgen de buurlanden de Vlaamse chemie in beweging?*
- *België trekt zijn plan*

Wil je nieuw klimaatnieuws rechtstreeks in je mailbox ontvangen? Abonneer je dan op de gratis nieuwsbrief.

www.klimaatkameraad.be

ECHO REGIO VLAANDEREN

Hervorming Vlaamse doelgroepkorting

Door de zesde staatshervorming werd het doelgroepenbeleid een regionale bevoegdheid. De Vlaamse regering besliste om de doelgroepkorting te heroriënteren en te vereenvoudigen tot een focus op drie doelgroepen: laag- en middengeschoolde jongeren, oudere werknemers, personen met een arbeidshandicap. De nieuwe Vlaamse regering snoeit vanaf 2020 flink in het budget voor doelgroepenbeleid.

Sinds 1 juli 2016 hebben werkgevers recht op verlaagde RSZ-bijdrages bij de tewerkstelling van jongeren en oudere werknemers en kunnen ze een loonpremie (VOP) aanvragen voor de indienstneming van personen met een handicap. Na aandringen van de sociale partners voerde de Vlaamse regering vanaf 1 januari 2017 ook nog een aanwervingspremie in voor langdurig werkzoekenden. Begin 2019 werden enkele wijzigingen aan het stelsel doelgroepkortingen aangebracht, waaronder een versterking van de doelgroepvermindering voor de aanwerving van kortgeschoolden en 55-plussers.

Uitgaven

In 2018 bedroegen de uitgaven voor het doelgroepenbeleid zo'n 577 miljoen euro. Van dit bedrag werd 60% besteed aan de RSZ-korting voor zittende oudere werknemers. De aanwervingsincentive langdurig werkzoekende (die strikt gezien geen doelgroepkorting is), kent een uiterst beperkt succes met 1.236 uitbetaalde premies en een uitgavebilan van 2,5 miljoen euro in 2018.

Aanpassingen vanaf 1 januari 2020

De Vlaamse regering heeft de lopende VIONA-studie over de effectiviteit van het Vlaamse doelgroepenbeleid niet afgewacht. De Vlaamse regering snoeit vanaf 2020 flink in het budget doelgroepenbeleid. In 2020 wordt 106 miljoen euro weggesneden en vanaf 2021 wordt 220 miljoen euro recurrent bespaard.

Na een onderhoud met de SERV werd de voorziene volledige stopzetting van de RSZ-kortingen voor de 55- tot 57-jarigen en middengeschoolden vanaf 1 januari 2020 omgebogen tot een uitdovend scenario, die de engagementen aangegaan vóór 31 december 2019 verder zal ondersteunen via de oude regeling doelgroepkorting.

Wijzigingen oudere werknemers

De leeftijdsgrens van 55 wordt opgetrokken naar 58 jaar, zowel voor de aanwerving als voor zittende werknemers. Voor de oudere werknemers die de leeftijd van 58 jaar nog niet bereikt hebben en die uiterlijk op 31 december 2019 in dienst zijn getreden, behouden de werkgevers de doelgroepvermindering volgens de huidige voorwaarden.

De oudere werknemers die na uitputting van de forfaitaire verminderingen bij aanwerving, de leeftijd van 58 jaar nog niet bereikt hebben, worden als oudere zittende werknemers beschouwd. En dit tot de laatste dag van het kwartaal waarop zij de leeftijd van 58 jaar bereiken en onder de voorwaarden zoals van kracht vóór de inwerkingtreding van het nieuwe decreet.

Wijzigingen middengeschoolden

De doelgroepkorting voor de middengeschoolden wordt afgeschaft vanaf 1 januari 2020. Voor de middengeschoolde jonge werknemers die uiterlijk op 31 december 2019 in dienst zijn getreden, behouden werkgevers een doelgroepvermindering volgens de voorwaarden voor de inwerkintreding van het nieuwe decreet.

AWI en individuele RSZ-korting

In het regeerakkoord worden nog een aantal andere ingrepen in het doelgroepenbeleid vooropgesteld. Zo is er de creatie van een nieuwe individuele RSZ-korting voor personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en de hervorming van de aanwervingsincentive langdurig werkzoekenden (AWI). Het budget zou gevormd worden door het te verwachten 'positief' saldo van de hervormingen doelgroepenbeleid en het heroriënteren van het budget AWI.

Dit betekent dat de budgettaire marges uiterst beperkt zullen zijn, en dat hiermee geen echte heroriëntering van de doelgroepmiddelen naar bijvoorbeeld competentieversterking, maar enkel een besparing wordt beoogd.

steven.genbrugge@vlaamsabvv.be

Aandachtspunten in de beleidsverklaring van het Waals Gewest

Het Waals ABVV analyseerde de Waalse gewestelijke beleidsnota. De regeringstekst is deels geïnspireerd op de 'klaproos'-nota, maar de later aangebrachte liberale stempel is duidelijk identificeerbaar in het socio-economische luik. De tekst kan niet echt als progressief worden beschouwd, maar bevat toch niet te verwaarlozen doorbraken. De algemene indruk is dus gematigd.

Hier analyseren we de materies gelinkt aan sociaal overleg, tewerkstelling en opleiding. In de editie van december gaan we dieper op andere materies in.

Sociaal overleg

Ook al bevestigt de verklaring dat het sociaal overleg de garantie op sociale vrede inhoudt, toch mogen de vakbonden niet tot dat aspect worden herleid. Hun meningsuiting en hun vertegenwoordiging garanderen immers een werking van de democratie die de limieten van de onderneming overschrijdt.

Daarom vraagt het ABVV een betere vertegenwoordiging in de Raden voor Export en Industrie. Het stelt ook vragen bij de banden tussen de toekomstige Hoge Strategische Raad en andere instanties (IWEPS, CESEW...). Het advies van wetenschappers is noodzakelijk, maar mag het overleg niet op de achtergrond duwen. Het overleg heeft zijn nut bewezen en laat toe dat de confrontatie en de provocatie die we de laatste twee jaar hebben meegemaakt, vermeden kunnen worden. Het ABVV vraagt opnieuw sociaal overleg op te starten voorafgaand aan beslissingen in alle domeinen die de werknemers aanbelangen. Het is dus noodzakelijk om de CESEW opnieuw een plaats te geven en de Groep van Waalse sociale gesprekspartners te reactiveren zodat die zijn rol kan vervullen bij de uittekening van de krachtlijnen van het tewerkstellingsbeleid.

Tewerkstelling – Opleiding

Voor deze materies werd de beleidsverklaring sterk beïnvloed door de liberale stellingen: optimalisering, bereiken van resultaten, becijferde doelstellingen, efficiëntie hebben de bovenhand genomen op de kwalitatieve dimensie. Er kunnen evenwel verschillende positieve punten onderstreept worden: de hervorming van de steun aan bedrijven om de buitenkanseffecten te vermijden, de evaluatie en aanpassing van ondersteunende structuren voor de opleiding, de ondersteu-

ning van inschakelingsbanen in de sociale economie, rekening houden met de NEETs (Not in Employment, Education or Training, dat verwijst naar personen (in dit geval jongeren) die niet werken, geen studies of geen opleiding volgen) en met de rol van de Centra voor socio-professionele integratie, de Staten-Generaal van de afwisseling, de grotere rol van de OCMW's in de integratie, gebieden met 'nul langdurige werkloze', versterking van de 'jongeren'-garantie, ontwikkeling van kansen op een stage en een opleiding in de ondernemingen voor de laagst geschoolde jongeren...

De buitensporige plaats die wordt verleend aan het thema 'knelpuntberoepen' doet echter vrezen dat tijdens de vijf komende jaren dit thema alleen het tewerkstellingsbeleid zou kunnen dicteren. Het ABVV heeft in een studie aangetoond dat de realiteit complex is. Als er zogenaamde 'knelpunt'-beroepen bestaan, is dit deels te wijten aan een patronale constructie op basis van criteria om een functie als kritiek of als knelpuntberoep aan te duiden. Het houdt geen steek om een financiële incentive in te voeren. Als het om een knelpuntberoep gaat, moet het loon aantrekkelijk zijn en die aantrekkelijkheid mag niet afhangen van een subsidie.

Wat de tewerkstellingsbevorderende maatregelen (de 'APE') betreft, vraagt het Waals ABVV om zich te baseren op het werk dat de sociale gesprekspartners al hebben verricht. Vandaag zijn die maatregelen een structurele steun die onmisbaar is geworden voor hele sectoren. De gesloten begrotingsenveloppe is geen optie. We moeten het hoofd kunnen bieden aan nieuwe noden en aan de optrekking van de barema's.

aicha.magha@fgtb-wallonne.be

TV-uitzending "Combats de pauvres"

TV-uitzending "Combats de pauvres"

Het laatste nummer van 'Regards' stelt enkele fragmenten voor uit "Combat de pauvres", een productie van Compagnie Art&tca.

Eén Belg op vijf is arm of loopt het risico om in de armoede te belanden. 20% van de bevolking of 2,3 miljoen mensen. In Wallonië is het al één op vier. In Brussel zelfs één op drie. Nooit was ons land zo rijk, maar de kloof tussen arm en rijk blijft groeien.

"Combat de pauvres" nodigt ons uit om recht in het gezicht van armoede te kijken en om ze te nemen voor wat ze is: een gevolg van het jarenlange besparingsbeleid in België en elders.

'De armen' bestaan niet. Het zijn slechts vrouwen, mannen en kinderen die verarmd zijn door politieke keuzes waartegen we ons moeten verzetten.

Uitzending te bekijken via www.fgtb-wallonne.be of www.cepag.be

Regie: Yannick Bovy - 2019 – 26 min
Productie van CEPAG op voorstel van het Waals ABVV

DVD beschikbaar voor €5:
daniel.wojtalik@cepag.be
be – 02 506 83 96

Waals ABVV op de radio

Beluister "Opinions FGTB" wekelijks op de radio. Vijf minuten zendtijd. Een actueel onderwerp. Een interview.

Iedere donderdag op La Première – RTBF, net na het nieuws van 23 uur.

Ook online op www.fgtb-wallonne.be of op www.soundcloud.com/fgtbwallonne

Belgische dialoog over de universele sociale bescherming

Naar aanleiding van de actie gelanceerd in februari 2019, gericht tot alle landen en internationale partners om de wereldwijde verbintenis te steunen voor de invoering van nationale stelsels voor sociale bescherming met een aangepaste dekking voor iedereen tegen 2030, was het Belgische middenveld op 4 november 2019 medeorganisator van een conferentie over de verbintenissen van België, meer bepaald in het kader van de ontwikkelingssamenwerking.

ABVV en zijn instituut voor syndicale samenwerking ISVI waren aanwezig en herhaalden duidelijk onze visie om de vooropgestelde ambitie te halen. We kunnen onze boodschap samenvatten in twee thema's. Allereerst, de bestrijding van ongelijkheid. Om het hoofd te bieden aan de talrijke crisissen en de schrijnende ongelijkheid die wereldwijd standhouden, moeten we de basisgaranties inzake sociale bescherming uitbreiden naar zoveel mogelijk personen en de bestaande systemen van sociale bescherming verbeteren.

Een tweede thema is de verantwoordelijkheid van de staten. In het kader van de tripartiete dialogen moeten de staten hun belangrijke rol blijven spelen: de sociale dekking leveren, faciliteren, bevorderen en uitbreiden naar iedereen. Ze moeten bovendien verzekeren dat de uitkeringen niet-discriminerend, gepast en gewaarborgd zijn en, tot slot, de financiële leefbaarheid van stelsels van sociale bescherming garanderen.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Wat met de akkoorden van de Europese sociale gesprekspartners?

In februari 2015 onderhandelden de Europese vakbonden en werkgevers over een akkoord om werknemers in overheidsdiensten het recht op informatie en raadpleging te verlenen. Vervolgens werd gezamenlijk een verzoek gericht aan de Europese Commissie om dit akkoord in de vorm van een richtlijn voor te leggen aan de Europese Raad (die de lidstaten vervolgens verplicht om die in nationale wetgeving om te zetten) op grond van artikel 155.2. van het EU-verdrag. Probleem: de commissie besliste de overeenkomst niet om te zetten in een richtlijn. Dit is een enorme teleurstelling voor de Europese sociale gesprekspartners.

EPSU, de Europese vakbondsfederatie voor de overheidsdiensten, diende een klacht in tegen de Europese Commissie. Het Europees Hof deed op 24 oktober uitspraak en het verdict is helaas teleurstellend. Het Hof concludeert dat het initiatiefrecht van de commissie haar in staat stelt om te beslissen over het al dan niet bindend maken van dergelijke akkoorden. Dit is zeer slecht nieuws voor de 9,8 miljoen werknemers in dienst bij de over-

heid die nu geen recht hebben op informatie en raadpleging in geval van herstructurering.

Meer in het algemeen is de uitspraak nefast voor de toekomst van de sociale dialoog in Europa. Wat gebeurt er immers met het akkoord dat door de sociale gesprekspartners in de kapperssector werd ondertekend om de gezondheid en veiligheid van de werknemers te beschermen, wetende dat dit nog steeds niet door de commissie werd geïmplementeerd? Wat met de volgende akkoorden van de Europese sociale gesprekspartners die in de toekomst nog onderhandeld worden? Voorlopig schept deze beslissing veel onzekerheid. Het zou kunnen dat het recht op autonomie van de sociale gesprekspartners echt in vraag wordt gesteld. Het Europees Vakverbond en de Europese sectorfederaties bekijken momenteel met hun leden hoe er op dit arrest gereageerd moet worden.

sophie.grenade@abvv.be

IAO en WHO in het tijdperk van de digitale economie

Een van de debatten opgestart op de laatste IAO-conferentie ging over digitale economie, die heel wat nieuwe arbeidsvormen met zich meebrengt. Vaak is het werk zelf niet nieuw (het beroep van taxibestuurder bestond al voordat Uber kwam opdagen), maar een nieuw businessmodel is een excuus om de rechten van de werknemers te miskennen. Er is nood aan nieuwe maatregelen – wettelijke of in toepassing van de bestaande wetgeving – die de werknemers beschermen.

Om sociale dumping terug te dringen, is het essentieel om op internationaal niveau in een sokkel van deze maatregelen te voorzien. Moeten de vakbonden in de RvB van de IAO ijveren voor een digitale norm? Deze piste werd aangekaart op een symposium in oktober in Genève. Het ABVV en anderen pleitten er voor een norm die geen verschillende rechten toekent voor een zelfde werk in een zelfde segment van de economie. Dit zou leiden tot een categorie werknemers (bij platformen, bijvoorbeeld) die minder goed beschermd zijn dan anderen.

Ondertussen blijft de Wereldhandelsorganisatie onderhandelen over de liberalisering

van de handel in via elektronische weg vervaardigde/geleverde goederen en diensten. Dit 'e-commerceverdrag' zou – omdat dat het een rem zou vormen op de vrijhandel – grote beperkingen opleggen aan de actie van staten om toegang te krijgen tot de broncode, wetgeving te ontwikkelen rond de opslag en verwerking van gegevens, de digitale operator een commerciële aanwezigheid op het grondgebied op te leggen of hem te verplichten een afschrift van zijn financieel verslag over te maken ... Hoe kan men zo efficiënt sociale en fiscale inspecties uitvoeren, 'discriminerende patronale beslissingen' door artificiële intelligentie verhinderen, het privéleven van de werknemers tegenover de werkgevers doen respecteren enzovoort? De digitale economie zal enkel bijdragen aan een inclusieve groei indien het Verdrag van de WHO een echt recht op reguleren met het oog op bescherming toelaat. En indien een digitale IAO-norm wordt opgelegd dat maatregelen moeten genomen worden om werknemers te beschermen.

thierry.aerts@abvv.be